

Nagy Klára, egyetemi tanársegéd, jogi koordinációs referens

*Széchenyi István Egyetem;
Győr MJV Polgármesteri Hivatal*

A névjegyzéki adatok védelme (?)

A személyes adatok kezelésével kapcsolatos általános rendelkezéseket az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (röviden: Infotv.) tartalmazza. A választással¹ kapcsolatos személyesadat-kezelésre vonatkozó különös szabályokat pedig a választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény (röviden: Ve.) határozza meg. A lex specialis derogat legi generali hagyományosan alkalmazandó értelmezési elv alapján nem jelent-

hetne problémát² – legalábbis elméleti szinten – a jogalkalmazók számára ezen két törvény együttes értelmezése, mégis a gyakorlatban számos vitás kérdés merült fel.

A jogalkalmazási problémák nemcsak az esetleges jogszabály-kollízióból erednek, hanem az új törvényi rendelkezések folytán fennálló, hiányos jogalkotás és az ellentmondásos jogértelmezés is számos kérdést vetnek fel.

Jelen tanulmány a központi névjegyzékben és a szavazóköri névjegyzékben³ szereplő személyes adatok kezelésére vonatkozó szabályokat mutatja be, és a 2014. évi választások tapasztalatait összegzi.

I. Központi névjegyzék és adatvédelem

1. A központi névjegyzék adattartalma

A központi névjegyzék az országgyűlési, az EP és a helyhatósági választás bármelyikén választani jogosult magyarországi lakcímmel

¹ A Ve. rendelkezéseit kell alkalmazni

- az országgyűlési képviselők választásán,
- a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásán és a nemzetiségi önkormányzati képviselők választásán (együtt röviden: helyhatósági választás), valamint
- az Európai Parlament tagjainak választásán (röviden: EP-választás).

Törvény (pl. a népszavazás kezdeményezéséről, az európai polgári kezdeményezésről, valamint a népszavazási eljárásról szóló 2013. évi CCXXXVIII. törvény 1. § (1) bek.) a fentiekén kívül további eljárásokra is elrendelheti a Ve. szabályainak betartását. [Ve. 1. §]

Érdekes kérdést vet fel a településrészi önkormányzatok létrehozatala és a testület tagjainak megválasztása. A településrészi képviselőválasztás szabályait ugyanis a képviselő-testületek törvény keretei között szabadon határozzák meg. Ez a „szabadság” egészen addig terjed, hogy a választási eljárás szabályait, sőt a választójogosultakat (!) is maguk szabályozzák. Az önkormányzati szmsz-k azt az egyszerűbb megoldást választják, hogy a speciális szabályokat rendezik, míg az önkormányzati rendeletben nem szabályozott helyzetekre a Ve. szabályait rendelik alkalmazni.

A részönkormányzati választásokon választani jogosultak kérdése azért érdekes, mert a KEK KH nem biztosított a választási eljárásról szóló törvényben felsoroltakon kívül más választásnál a névjegyzéki adatokhoz hozzáférést. A választójoggal nem rendelkező személyek jegyzéke (röviden: NESZA-jegyzék) nem elérhető a választási irodai feladatokat ellátó polgármesteri hivatalok számára, így azokat a választási iroda nem is tudja „kiszűrni”. Ennek következtében a részönkormányzati választások során a választójoggal nem rendelkező választópolgárok is szavazhattak.

2014/2

² Így például az egyértelmű, hogy a választások tisztaságának megóvása [Ve. 2. § (1) bek. a) pont] és a választási eljárás nyilvánosságának [Ve. 2. § (1) bek. f) pont] érvényre juttatása érdekében a választási szervek tevékenysége nyilvános, a törvényben meghatározottak kivételével [Ve. 2. § (2) bek.]. A közérdektű adat-igényléseket is az általános szabálytól eltérően nem 15 (amely további 15 nappal meghosszabbítható), hanem haladéktalanul, de legkésőbb 5 napon belül kell teljesíteni a választás kitűzése és a választás eredményének jogerőre emelkedése közötti időszakban. Érdekes, hogy a közérdektű adat-igénylés elutasítására vonatkozóan a Ve. nem állapít meg eltérő szabályt az Infotv.-hez képest, mely arról rendelkezik, hogy az elutasítást 8 napon belül kell megtenni. [Ve. 2. § (3) bek., Infotv. 29. § (1)-(2) bek.] Így jogosan merül fel az a kérdés, hogy az elutasításra 8 napja van-e a választási irodának?

³ A központi névjegyzék és a szavazóköri névjegyzék között abban a tekintetben lényeges különbség tehető, hogy míg az előbbi állandóan elérhető nyilvántartás, addig a szavazóköri névjegyzék a választás kitűzését követő naptól a szavazás napját követő tizenötödik napig érhető el a választási irodák számára. Kiemelendő továbbá, hogy a szavazóköri névjegyzék már csak azon választópolgárok adatait tartalmazza, akik az adott választáson választójoggal rendelkeznek, beleértve azt a személyt is, aki legkésőbb a szavazás napján betölti a tizennyolcadik életévét. [Ve. 101. §, 102. § (2) bek.]

rendelkező választópolgár, valamint magyarországi lakcímmel nem rendelkező választópolgár – Ve. 2. mellékletében meghatározott – adatait tartalmazza, feltéve, hogy ez utóbbi kérte a névjegyzékbe való felvételét. Ezen kívül azon személyek adatai is lekérhetők, akik a nagykorúság hiánya miatt nem rendelkeznek választójoggal, de a tizenhetedik életévüket betöltötték, és magyarországi lakcímmel rendelkeznek, vagy magyarországi lakcímmel nem rendelkeznek ugyan, de a központi névjegyzékbe való felvételt kérelmezték. [Ve. 82. § (2) bek.]

A központi névjegyzék tartalmazza

- a) a választópolgár⁴ személyes adatait (úgy mint nevét, születési nevét; személyi azonosítóját;⁵ magyarországi lakóhely és tartózkodási hely címét; postacímét, email címét vagy telefax szám, ezek hiányában értesítési címét; anyja nevét; születési helyét és idejét); valamint
- b) annak megjelölését, hogy
  - ba) a választópolgár mely választáson rendelkezik választójoggal (aktív és passzív formáját is beleértve);
  - bb) melyik településen és egyéni választókerületben szerepelt a választópolgár a szavazóköri névjegyzékben a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek legutóbbi választásának napján; valamint
  - bc) a választókerület és a szavazókör megjelölését.

⁴ Választópolgár alatt ebben a fejezetben értendő

- a) bármely választáson választójogosult, magyarországi lakcímmel rendelkező választópolgár,
- b) választójoggal a nagykorúság hiánya miatt nem rendelkező, de a tizenhetedik életévét betöltött, magyarországi lakcímmel rendelkező polgár,
- c) bármely választáson választójogosult, magyarországi lakcímmel nem rendelkező választópolgár, akit kérelmére a központi névjegyzékbe felvettek, valamint
- d) választójoggal a nagykorúság hiánya miatt nem rendelkező, de a tizenhetedik életévét betöltött magyarországi lakcímmel nem rendelkező polgár, akit kérelmére a központi névjegyzékbe felvettek. [Ve. 82. § (2) bek.]

⁵ Ha a magyarországi lakcímmel nem rendelkező választópolgár nem rendelkezik személyi azonosítóval, akkor a magyar állampolgárságát igazoló okiratának típusát és számát tartalmazza a központi névjegyzék. [Ve. 2. melléklet f) pont]

A választópolgár a központi névjegyzékkel kapcsolatban kérheti adatai kiadásának megtiltását, illetve szavazás iránti segítséget. Ennek tényét (illetve módját) a központi névjegyzék szintén tartalmazza.

A központi névjegyzékbe kérelemre kerülnek a külföldön élő, magyarországi lakcímmel nem rendelkező választópolgárok.⁶ A központi névjegyzékbevitel ténye, illetve azon cselekmények dátuma, amelyek a névjegyzékbeviteltől számított, törléshez vezető határidőt megszakítják (a választópolgár a névjegyzékben szereplő adatait módosítja, névjegyzékbe vételének meghosszabbítását kéri vagy szavazási iratot ad le), szintén részei a nyilvántartásnak.

Az Európai Unió más tagállamának állampolgára kérheti központi névjegyzékbe vételét az Európai Parlament tagjainak választására.⁷ Ebben az esetben a névjegyzékbe vett választópolgár állampolgársága és – ha rendelkezésre áll – annak a településnek vagy választókerületnek a megjelölése is, amelynek névjegyzékébe az állampolgársága szerinti tagállamban legutóbb felvették, szerepel a névjegyzékben. Nemzetiségi választópolgárok esetében szintén többletadatot tartalmaz a központi névjegyzék. A nemzetiségiként névjegyzékbe vett választópolgár esetében kötelező eleme a névjegyzéknek annak megjelölése, hogy a választópolgár mely nemzetiséghez⁸ tartozik, és hogy a regisztrációja az országgyűlési képviselők választására is kiterjed-e, vagy csak a helyhatóságira. [Ve. 2. melléklet, 97. § (1) bek. b) pont]

2. Tájékoztatáshoz és betekintéshez való jog

A Ve.-ben az Infotv. 14. § a) pontjában rögzített tájékoztatáshoz való jog eltérő módon érvényesül. A tájékoztatáshoz való jog kétirányú lehet: az adatkezelést megelőző

⁶ lásd. Ve. 82. § (2) bek. c) pont

⁷ lásd. Ve. 334-335. §

⁸ A törvény csak egy nemzetiséghez tartozást enged megvallani, bár előfordulhat, hogy valaki több nemzetiségű családba születik. Még sincs arra lehetősége, hogy több nemzetiséghez tartozónak vallja magát.

tájékoztatási kötelezettség,⁹ valamint az érintett „utólagos”, kérelemre történő¹⁰ tájékoztatása. A Ve. ezen jogosítványokról nem rendelkezik, azaz nem tartalmaz eltérő (sem kizáró) szabályt. Az előzetes tájékoztatási kötelezettség kapcsán megjegyezhetjük, hogy kötelező adatkezelés esetén – mint amilyen a névjegyzéki adatok kezelése is – a tájékoztatási kötelezettség megtörténhet a jogszabályi rendelkezésre való utalás nyilvánosságra hozatalával. Tegyük fel, hogy ezen jogszabályi rendelkezés teljesül azzal, hogy a Nemzeti Választási Iroda (röviden: NVI) az adatkezelés alapjául szolgáló törvényt a honlapján¹¹ – bár nem ezzel a céllal – de közzétette.

⁹ Az érintettet minden adatkezelés megkezdése előtt tájékoztatni kell arról, hogy az adatkezelés hozzájáruláson alapul vagy kötelező-e, továbbá az adatai kezelésével kapcsolatos minden tényről. Ez utóbbi fordulatra a törvény egy példálódzó felsorolást tartalmaz. E körben közölni kell vele az adatkezelés célját és jogalapját, az adatkezelésre és az adatfeldolgozásra jogosult személyét, az adatkezelés időtartamát, illetve azt, hogy kik ismerhetik meg az adatait. Garanciális szabály, hogy „a tájékoztatásnak ki kell terjednie az érintett adatkezeléssel kapcsolatos jogaira és jogorvoslati lehetőségeire is”.

Ha az adatkezelés kötelező, azaz törvényen – vagy személyes adat esetén törvény felhatalmazása alapján született önkormányzati rendeleten – alapul, a tájékoztatás megtörténhet a felsorolt információkat tartalmazó jogszabályi rendelkezésekre való utalás nyilvánosságra hozatalával is. [Infotv. 20. § (1)-(3) bek.]

¹⁰ Az érintett kérelmére történő tájékoztatás a következőre terjed ki:

- a) az érintett adatkezelő által kezelt, illetve az általa vagy rendelkezése szerint megbízott adatfeldolgozó által feldolgozott adataira,
- b) azok forrására,
- c) az adatkezelés céljára, jogalapjára, időtartamára,
- d) az adatfeldolgozó nevére, címére és az adatkezeléssel összefüggő tevékenységére, továbbá
- e) – az érintett személyes adatainak továbbítása esetén – az adattovábbítás jogalapjára és címzettjére.

[Infotv. 15. § (1) bek.] Az adatkezelő ezen tájékoztatásnak a kérelem beérkezésétől számított legrövidebb időn belül, de nem később, mint 30 napon belül ad írásbeli tájékoztatást. [Infotv. 15. § (4) bek.]

¹¹ http://valasztas.hu/hu/ovi/23/23_1_24.html (letöltés ideje: 2014. december 1.)

Az adatkezelés szempontjából a választási iroda általi értesítő kiküldése szintén tájékoztatásnak minősül, amely azonban nem azonosítható az Infotv.-ben meghatározott, kétfajta tájékoztatási móddal, hiszen az Infotv. az előzetes tájékoztatási kötelezettséget, valamint a kérelemre történő tájékoztatási kötelezettséget írja elő. Az értesítő megküldése a Nemzeti Választási Iroda,¹² illetve bizonyos esetben a helyi választási iroda (röviden: HVI)¹³ kötelezettsége.¹⁴ Az értesítő – azaz a tájékoztatás – tartalma is eltér az Infotv.-ben meghatározott tartalmi elemektől, így például az nem utal az adatkezelés jogalapjára, céljára vagy az érintett adatkezeléssel kapcsolatos jogaira.¹⁵

A Ve. speciálisan szabályozza a központi névjegyzékbe történő betekintés, valamint a

¹² „Azt a választópolgárt, aki legkésőbb a szavazás napját megelőző ötvennyolcadik napon a szavazóköri névjegyzékben szerepel, a Nemzeti Választási Iroda értesítő megküldésével tájékoztatja a szavazóköri névjegyzékbe vételéről.” [Ve. 115. § (1) bek.]

¹³ A választópolgár hivatalból kap értesítőt a helyi választási irodától a szavazóköri névjegyzékbe történt felvételéről, ha a szavazás napját megelőző ötvennyolcadik napot követően kerül a település szavazóköri névjegyzékébe, valamint egyes névjegyzéki kérelmeknek (átjelentkezés, külképviseleti névjegyzékbe történő felvétel) történő helyt adás esetén is.

A választópolgár kérelmére is a helyi választási iroda küldi meg az értesítőt, ha nem kapja meg az értesítőt, az megsemmisül vagy elvész. [Ve. 115. § (4) bek., 116. §]

¹⁴ A Ve. nem rendezi, hogy megismételt választás esetén mely szervnek a feladat az értesítők továbbítása, de a szabályokból inkább arra lehetne következtetni, hogy a helyi választási irodáké, hiszen megismételt választást a megismételt választást követő 30 napon belül kell kitűzni. Az értesítők kiküldését mégis a Nemzeti Választási Iroda „vállalta magára”.

¹⁵ „115. § (3) Az értesítő tartalmazza

- a) a választás megnevezését,
- b) a szavazás napját,
- c) a választókerületet,
- d) a szavazókört,
- e) a szavazóhelyiség címét,
- f) a szavazóhelyiség akadálymentességére vonatkozó információt,
- g) a választópolgár nevét,
- h) a választópolgár magyarországi lakcímét,
- i) a választópolgár születési idejét,
- j) a választópolgár születési nevét és
- k) a választással kapcsolatos tájékoztatást.”

[Ve. 115. § (1) bek.]

másolatkészítés szabályait is. A választópolgárt megilleti az a jog, hogy a központi névjegyzékben nyilvántartott adatairól a magyarországi lakcíme szerinti helyi választási irodában, illetve a magyarországi lakcímmel nem rendelkező választópolgár a Nemzeti Választási Irodában másolatot kérjen. [Ve. 96. § (3) bek.] Kérdés azonban, hogy erre irányuló kérelem esetén, milyen időtartamon belül kell eljárnia a választási irodának. A Ve. itt nem tartalmaz eljárási határidőt, és általános ügyintézési határidő sincsen a törvényben. Ennélfogva kérdésként merül fel, hogy az Infotv. tájékoztatásadásra vonatkozó, általános szabálya irányadó-e, miszerint a tájékoztatást a lehető leghamarabb, de legkésőbb harminc napon belül kell megadni. [Infotv. 15. § (4) bek.] Ez a határidő a választási eljárásban rendkívül hosszú. A visszaélések kiküszöbölésére nem alkalmas eszköz.

Kérdésként merül fel az is, hogy az Infotv.-ben meghatározott azon rendelkezés alkalmazandó-e, mely szerint az adatszolgáltatás – azonos adatkörre nézve – a folyó évben első alkalommal ingyenes, egyébként költségtérítés állapítható meg. [Infotv. 15. § (5) bek.] Álláspontom szerint igen, hiszen a Ve. nem tartalmaz ettől eltérő (kizáró) szabályozást.

3. Névjegyzékbe való felvétel, illetve az adatok módosítása

Úgyszintén a központi névjegyzékben rögzített személyes adatok módosításához való jog is korlátozott, hiszen az adatok főszabályként nem kérelemre, hanem automatikusan más nyilvántartásból kerülnek átvételre, frissítésre.

A magyarországi lakcímmel nem rendelkező választópolgárnak kell kérnie¹⁶ a központi névjegyzékbe való felvételét (meghosszabbítását, adatok módosítását),

egyébként választójogát nem gyakorolhatja.¹⁷ Ez a rendelkezési jog is azonban korlátozott: a kérelem az adott választásra csak akkor lesz hatályos, ha az azt megelőző tizenötödik napig megérkezik a választási irodához. A kérelem egyébként nem kerül elutasításra, de az csak a rákövetkező választáson lesz alkalmazandó. Ezt hívjuk választási regisztrációnak.¹⁸

Unió állampolgár fordulhat még olyan kérelemmel a választási irodához, hogy központi névjegyzékbe vétele az Európai Parlament tagjainak választására is kiterjedjen. [Ve. 334. §]

Harmadrészt pedig a tizenhetedik életévét betöltött, de a tizennyolcadik életévét be nem töltött, nagykorúnak nem minősülő személy kérheti még a központi névjegyzékbe való felvételét. [Ve. 84. § (2) bek.]

Azt mondhatjuk tehát, hogy a központi névjegyzékbeli adatok

- a) a polgárok személyi és lakcím adatait tartalmazó nyilvántartásból (a polgárok személyi és lakcím adatait tartalmazó nyilvántartásban nem szereplő választópolgár esetében a magyar állampolgárságát igazoló okirat nyilvántartásából),
- b) a választójoggal nem rendelkező nagykorú polgárok nyilvántartásából, valamint
- c) a szavazókörök és választókerületek nyilvántartásából és a szavazóköri névjegyzékből frissülnek. [Ve. 83. § (2) bek.]

Kérelemre kerül azonban a központi névjegyzékbe

- a) az Európai Parlament tagjainak választására névjegyzékbe vett választópolgár esetében annak a településnek vagy választókerületnek a megjelölése, amelynek

¹⁶ A nem nagykorú, de tizenhetedik életévét betöltött személy szintén kérheti a központi névjegyzékbe való felvételét, de csak akkor rendelkezik választójoggal, ha a választás napjáig tizennyolcadik életévét betölti, vagy más okból nagykorúvá válik. [Ve. 84. § (2) bek.]

¹⁷ Az országgyűlési választáson választójoggal a névjegyzékben szereplő választópolgár rendelkezik. A törvény a választójogot nem köti magyarországi lakcímhez. [2011. évi CCIII. tv. 2. § (2) bek.]

¹⁸ Valójában azonban nemzetiiségi választópolgárként is csak regisztráció után szavazhat az állampolgár.

névjegyzékébe az állampolgársága szerinti tagállamban legutóbb felvették,

- b) a nemzetiségi regisztráció, a szavazási segítség iránti igény, az adatkiadás megtiltása, valamint
- c) a magyarországi lakcímmel rendelkező választópolgárnak postacíme, email címe vagy telefax száma. [Ve. 83. § (3) bek.]

A központi névjegyzékkel kapcsolatos kérelmek benyújtásának módja lehet a személyes átadás-átvétel, a levélben történő továbbítás, az ügyfélkapun és a választások hivatalos honlapján való benyújtás. [Ve. 91. §]

A választások hivatalos honlapján való benyújtás lehetősége a gyakorlatban számos problémát okozott. A honlapon történő benyújtás nem tesz lehetővé azonosítást, ezért több esetben felmerült, hogy nem a választópolgár nyújtotta be a kérelmet, hanem ezt más tette meg helyette. Így ha a központi névjegyzékkel kapcsolatos kérelemhez szükséges adatokat (a választópolgár nevét, születési nevét, születési helyét, anyja nevét és személyi azonosítóját)¹⁹ más is ismeri, akkor a választópolgár tudta és felhatalmazása nélkül nyújthat be ilyen kérelmet. [Ve. 92. § (1) bek.] Ez visszaélés nemcsak adatvédelmi kérdéseket érint (pl. szenzitív adatra vonatkozó nyilatkozat helytelensége), hanem politikai alapjogot is érint.

A fenti bejegyzési (módosítási) kérelmek közül a nemzetiséghez tartozás, a szavazási segítség iránti igény (könnyített formában megírt tájékoztató, Braille-írással készült értesítő, Braille-írással ellátott szavazósablon, akadálymentes szavazóhelyiség) és a személyes adatok kiadásának megtiltása iránti kérelemmel, vagy ezen bejegyzések törlése iránti igénnyel foglalkozom részletesen. [Ve. 84-85. §]

a) A nemzetiségi regisztráció

Bármely választópolgár kérheti nemzetiségiként való névjegyzékbe vételét. A kérelemnek tartalmaznia kell, hogy mely nemzetiséghez tartozónak vallja magát, és annak megjelölését is, hogy a nemzetiségi regisztrációt az országgyűlési képviselők választására is kiterjedő hatállyal kéri-e. [Ve. 86. § (2) bek.]

A kérelmet a fentebb említett módokon lehet benyújtani az illetékes választási irodához. A honlapon történő benyújtással összefüggésben felmerült, már érintőlegesen említett probléma fokozottan jelentkezett a nemzetiséghez tartozás bejegyzése, illetve törlése vonatkozásában. Egyrészt a nemzetiségi választópolgárok számának a települési nemzetiségi önkormányzatok testületének létszáma szempontjából volt jelentősége, hiszen attól függően lett az adott nemzetiségi testület három- vagy négyfős, hogy a választás kitűzésekor 100 főnél kevesebb vagy legalább 100 fő szerepelt nemzetiségiként a névjegyzékben. [2011. évi CLXXIX. tv. (röviden: Nektv.) 51. § (1) bek.]

Másrészt a nemzetiséghez tartozás törlése nemcsak a nemzetiségi választás történő aktív választójog elvesztését jelenthette, hanem a már nyilvántartásba vett jelöltnél²⁰ ezzel választhatósága is megszűnt, hiszen választó és választható is csak az lehet, aki a nemzetiségi névjegyzékben szerepel. [Nektv. 53-54. §]

Garanciális szabálya a Ve.-nek, hogy a névjegyzéki kérelemmel kapcsolatban született döntésről a helyi választási iroda értesítőt küld, vagy elutasítás esetén határozatot hoz. Így a választópolgár legkésőbb ezen döntés kézhezvétele alkalmával értesül az átvezetésről, de ez bizonyos esetben késő lehet.²¹

²⁰ Lásd. bővebben Csörgits Lajos: The changing electoral law, In: Bencsik András, Fülöp Péter (szerk.): Jogász Doktoranduszok II. Pécsi Találkozója. PTE ÁJK Doktori Iskola, Pécs, 2012. 71-72. o.

²¹ Ez azonban nem bizonyult elegendőnek a visszaélések kiküszöbölésére, jóllehet az Alapjogokért Központ az országgyűlési választások tekintetében ezt kielégítőnek találta. [lásd. bővebben Biztonságos a nemzetiségi regisztráció <http://alapjogokert.hu/wp->

¹⁹ Ez a tartalmi követelmény a magyarországi lakcímmel rendelkező választópolgárokra vonatkozik. 2014/2

Éppen a fentiekre tekintettel az NVI elnöke a nemzetiségi regisztráció törlésére vonatkozó kérelmek feldolgozása tárgyában 2014. október 1-jén utasítást adott ki.²² Akként rendelkezett, hogy a 2014. október 1. és 12. napja között érkezett, nemzetiségi regisztráció törlésére vonatkozó kérelmeket csak az önkormányzati választást követően lehetett elbírálni, jöllehet a Ve. alapján a beérkezése napján, illetve ha nem munkanapon érkezik be, az azt követő munkanapon, de legkésőbb a szavazást megelőző második napon²³ kellene az ügyben eljárni. [Ve. 94. § (2) bek.] Míg ha a kérelem más²⁴ névjegyzéki adatra is vonatkozott, azt a Ve. szerinti határidőben el kellett bírálni.

Ha jelölt nyújtott be ilyen irányú kérelmet, az elnöki utasítás szerint meg kellett keresni a jelöltet, hogy valóban élt-e ezzel a lehetőséggel. A helyzetet azonban az is bonyolította, hogy a jelölt nem biztos, hogy azon helyi választási irodánál kérte a jelöltkénti nyilvántartásba vételét, mint amely a névjegyzéki kérelme elbírálására jogosult.²⁵ Így a HVI a nemzetiségi regisztráció törlésére irányuló kérelemnél nem biztos, hogy észleli, hogy a kérelmet benyújtó személy más HVI illetékességi területén nyilvántartásba vett jelölt. Ezen eshetőségre a Nemzeti Választási Iroda ügyelt. A jelölt a választási iroda által tett megkeresés során nyilatkozott arról, hogy valóban nyújtott-e be ilyen irányú kérelmet. Ezen nyilatkozat tartalmától függően bírálta el a választási iroda a kérelmet. Ha a jelölt

maga nyújtotta be a kérelmet, akkor annak a HVI – az egyéb törvényi előírások betartása esetén – helyt adott, míg ha akként nyilatkozott, hogy a kérelmet nem maga nyújtotta be, erre hivatkozással elutasította.

Ha adat merült fel arra nézve, hogy a kérelmet nem a választópolgár nyújtotta be, hivatalos személyként köteles a HVI vezetője vagy tagja feljelentést tenni. [1998. évi XIX. törvény 171. § (2) bek.] Ennek megfelelően az utasítás arról is szól, hogy ebben az esetben – ha felmerül bűncselekmény elkövetésének a gyanúja – a helyi választási iroda vezetője vagy tagja köteles feljelentést tenni közokirat-hamisítás, személyes adattal visszaélés, valamint választás, népszavazás és európai polgári kezdeményezés rendje elleni bűncselekmény gyanúja miatt.

Azon kérelmek tekintetében, amiknek az elbírálását az NVI elnöke „felfüggesztette”, a választást követően kellett eljárni. A törlésre irányuló kérelem elbírálása esetén – legyen az döntést elutasító vagy helyt adó – a döntésnek tartalmaznia kellett külön lapon a következő szöveget: „Ha Ön nem nyújtott be a nemzetiségi névjegyzékbe vételének törlésére irányuló kérelmet, kérjük jelezze a ..... (HVI) telefonszámon.”

A fentiek tehát csak abban az esetben okoztak problémát, amikor a választópolgár honlapon keresztül nyújtotta be a kérelmet. Így ha az elintézés más módját választotta, akkor a kérelmet a szokásos, törvényben meghatározott rendben kellett elbírálni.²⁶

b) Az adatkiadás megtiltása és a szavazás iránti segítség

A másik két említett központi névjegyzékkel kapcsolatos kérelem tekintetében nem merült fel az, hogy tömegével érkeztek volna olyan kérelmek a választási irodákhoz, amelyet nem a jogosult nyújtott be. A szavazási segítség iránti igény, valamint az adatkiadás megtiltására vonatkozó kérelem kevésbé releváns a jelölő szervezetek és a

content/uploads/2014/01/Biztons%C3%A1gos-a-nemzetis%C3%A9gi-regisztr%C3%A1ci%C3%B3.pdf (letöltés ideje: 2014. december 1.)]

²² Ez nyilvánvalóan nem vonatkozott az országgyűlési és az EP-választásra.

²³ Ez a választás kitűzése és a szavazás közötti időszakra vonatkozó szabály.

²⁴ A kormányomtatvány – melyen a nemzetiségi regisztráció is történik – tartalmazza a fogyatékossgal élő választópolgárok segítése iránti igényt és a személyes adatok kiadásának megtiltását is. [17/2013. (VII. 17.) KIM rendelet 2. melléklet]

²⁵ Így például a jelöltté váláshoz nem kell, hogy az adott településen lakcímmel rendelkezzen a választópolgár. A névjegyzéki kérelmet pedig a magyarországi lakcímmel rendelkező választópolgár a lakóhelye (tartózkodási helye) szerinti helyi választási irodához nyújthatja be. [Ve. 91. § (1) bek.]

²⁶ A Nemzeti Választási Iroda elnökének 29/2014. (X. 01.) utasítása a nemzetiségi regisztráció törlésére irányuló kérelmek feldolgozásáról

jelöltek szempontjából. A választópolgároktól szám szerint is lényegesen kevesebb kérelem érkezett ezekkel kapcsolatban.

Az információs önrendelkezési jog biztosítása érdekében rendelkezik úgy a Ve., hogy a választópolgár jogosult megtiltani, hogy személyes adatait a választási szervek kampány céljára a jelölő szervezetek számára rendelkezésére bocsássák. [Ve. 89. §] Ilyen nyilatkozat hiányában a szavazóköri névjegyzékben szereplő választópolgárok nevét és lakcímét a jelölt kérésére az érintett választókerületre kiterjedően, a listát állító jelölő szervezet kérésére a jelölő szervezet által megjelölt választókerületekre kiterjedően a hatáskörrel és illetékességgel rendelkező választási iroda öt napon belül, de legkorábban a jelölt, illetve a jelölő szervezet nyilvántartásba vételét követően átadja. [Ve. 153. §] Az adatkiadásért a jelöltnek, illetve a jelölő szervezetnek (vagy másnak az ő érdekükben) adatszolgáltatási díjat kell fizetniük a Nemzeti Választási Iroda számlájára, amit választókerületenként kell megtenni. Az erről szóló fizetési bizonylat birtokában adhatók ki az adatok.

Az adatkiadás megtiltásának azért van jelentősége, mert a Ve. megteremtette az információs önrendelkezési jog alapját. A korábbi választási eljárási szabályok alapján erre nem volt lehetőség.²⁷ Jóllehet a

közvetlen üzletszerzés céljára történő adatszolgáltatást a polgár megtilthatta, a választási eljárásban nem érvényesült ez a joga.²⁸ [1992. évi LXVI. törvény 2. §] Az alkotmányossági szűrőn azonban ez a szabályozás nem ment át.²⁹

Az Alkotmánybíróság kifejtette, hogy adatvédelmi szempontból nem kifogásolható, ha az érintett személyek kifejezett hozzájárulása alapján kezelik a személyes adataikat (opt-in). Ez történik akkor, amikor a jelölő szervezetek a választópolgárok beleegyezésével szimpatizánsi adatbázisokat³⁰ hoznak létre, vagy ez valósulna meg akkor is, ha a névjegyzékből akkor igényelhetnék a személyes adatokat a jelöltek, illetve a jelölő szervezetek, ha az ilyen célú adatkezeléshez az érintett választópolgárok kifejezett hozzájárulásukat adnák. „Ezzel szemben az információs önrendelkezési jognak feltételes korlátozását jelentené az olyan szabályozás, amely szerint a választópolgár jogosult lenne megtiltani a személyes adatainak kampánycélú kiadását, de ameddig ezt nem teszi meg, addig azokat a jelöltek, jelölő szervezetek a nyilvántartótól igényelhetik, és a választási kampány keretében kapcsolatfelvétel és kapcsolattartás céljára kezelhetik (opt-out szabályozás).” Az opt-out szabályozás tulajdonképpen azt vélelmezi, hogy a személyesadat-kezelés lehetséges, amelyet az érintett személy nyilatkozatával „megdönthet”. Ily módon az

²⁷ „45. § (1) A polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartását kezelő központi szerv a névjegyzékben szereplő választópolgárok családi és utónevét, valamint lakcímét a jelölteknek, jelölő szervezeteknek kérésükre, díjfizetés ellenében, azonos feltételek mellett a szavazás napja előtti 20. napot követően átadja. A szolgáltatás nem, életkor vagy lakcím szerinti csoportosításban is igényelhető.

(2) A közszemlére tett névjegyzék másolatát a helyi választási iroda vezetője a jelölt, jelölő szervezet által írásban bejelentett igény alapján díjfizetés ellenében, azonos feltételek mellett, a szavazás napja előtti 20. napot követően - legfeljebb szavazóköri bontásban - a jelölt, jelölő szervezet számára átadja.

(3) Az (1)-(2) bekezdés alapján teljesített adatszolgáltatás adatait kizárólag a választási kampány céljára lehet felhasználni. Egyéb célú felhasználásuk, jogosulatlan személyeknek, szervezeteknek, más jelöltnek vagy jelölő szervezetnek történő átadásuk tilos. Az adatszolgáltatás adatait a szavazás napján meg kell semmi-
2014/2

síteni, és az erről készült jegyzőkönyvet három napon belül át kell adni az adatszolgáltatónak.

(4) A választási kampány céljára a helyi választási iroda vezetőjén, továbbá a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartását kezelő központi szervén kívül a jelöltek, jelölő szervezetek számára más állami vagy önkormányzati szerv a saját nyilvántartásaiból személyes adatot nem szolgáltatathat ki.” [1997. évi C. törvény 45. §]

²⁸ Ezen szabályozás mellett az szólt, hogy a polgároknak részt kell vennie a politika alakításában, és fontos volna, hogy ne szoruljon ki senki sem abból a lehetőségéből, hogy politikai véleményét elmondhassa, kifejezhesse.

²⁹ Az AB kimondta, hogy az 1997. évi C. törvény 45. §-a alkotmányellenes.

³⁰ Ezeknek a felhasználása – amennyiben a beleegyezés időbeli korlátozás nélkül – történt felhasználható kampánytevékenységre.

AB az előbbi megoldás mellett tette le a voksát. [175/2011. (XII. 29.) AB határozat]³¹

Az új Ve. azonban az opt-out szabályozás elvi alapjain áll: a magyarországi lakcímmel rendelkező választópolgár a személyes adatainak kiadását megtilthatja e tény központi névjegyzékbe való bejegyzésével.³² A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság (röviden: NAIH) ezt is jelentős előrelépésnek tekinti.³³

II. A névjegyzéki adatok kiadása

1. A továbbiakban részletesen a névjegyzéki adatok kiadásáról és az azzal összefüggésben felmerült kérdésekről lesz szó. Ilyen **adatkiadás iránti kérelemmel** Győr Megyei Jogú Város országgyűlési egyéni választókerületi és helyi választási irodája felé egy jelölő szervezet élt a 2014. évi választások alkalmával, amely a polgármesterek és az önkormányzati képviselők választása alkalmával kérte a névjegyzéki adatok kiadását. Ennek oka az lehet, hogy a jelölő szervezetek saját adatbázissal rendelkeznek,³⁴ és nem

hajlandók azért adatszolgáltatási díjat fizetni, illetve amennyiben nincsen ilyen adatbázisuk azt a Nemzeti Választási Irodától egyszerűbb az egész ország területére megszerezni, mint jelöltenként az egyes választókerületekre.

2. A **névjegyzéki adatok szolgáltatásának módja** tekintetében a törvény nem túl bőbeszédű: a választópolgárok nevét és lakcímét³⁵ kell kiadni, ide nem értve azon választópolgárok adatát, akik annak kiadásának megtiltását kérték. [Ve. 153. §] A névjegyzéki adatok kiadása során azonban mégis felmerült olyan igény – amely egyébként a korábbi választások idején működött –, hogy az adatokat **életkor szerinti időintervallumok, valamint férfi/nő szerinti bontásban** kérik. Erről azonban a jogszabály nem rendelkezett. A Nemzeti Választási Rendszer pedig kezdetben nem volt képes e fajta lekérdezésre, így az igény ilyen teljesítésére sem. Későbbiekben azonban a Nemzeti Választási Iroda is észlelte ezt, így intézkedett ezen akadály elhárításáról.³⁶

A korábbi Ve. szerint lehetőség volt ilyen bontásban az adatokat megkérni, a jelenleg hatályos rendelkezések azonban nem tartalmazznak erre vonatkozó szabályozást. Az Alkotmánybíróság kifejtette, hogy a választott testületek legitimitációját erősíti a választásban való aktív részvétel, melyre való buzdítást szolgálja a választási kampánytevékenység. Ennek során azonban tekintettel kell lenni a magánszférához fűződő jogra és a személyes adatok védelméhez való jogra is. [175/2011. (XII. 29.) AB határozat] A jelölteknek és jelölő

³¹ Korábban is volt arra nézve szándéka, hogy a régi Ve. szerinti szabályok módosításra kerüljenek, de ez a bizottsági megtárgyalás követően nem került az Országgyűlés napirendjére. [a pártok működéséről és gazdálkodásáról szóló 1989. évi XXXIII. törvény és a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény, valamint ezzel összefüggésben az egyes más törvények módosításáról szóló T/237. számú törvényjavaslat (benyújtva: 2006. 06. 22.)]

³² Révész Balázs: Adatvédelmi kérdések a választási eljárás során, In: Pro publico bono - Magyar közigazgatás: a Nemzeti Közzolgálati Egyetem közigazgatástudományi szakmai folyóirata, 2013/4. szám, 78-79. o.

³³ A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság ajánlása a választási eljárással kapcsolatos adatkezelésekről (kelt: 2014. február 4.) 4. o. <http://www.naih.hu/files/Valasztas-2014-Ajanlas-2014-02-04.pdf> (letöltés ideje: 2014. november 30.)

³⁴ Az országgyűlési választások kapcsán felmerült, hogy egyes jelölő szervezetek a szükséges számú ajánlás összegyűjtése érdekében egymás között kicserélték a választópolgárok adatait. Ennek kapcsán fontos leszögezni, hogy a központi névjegyzékből szolgáltatott adatok kizárólag kampány céljára használhatók fel (ajánlásgyűjtésre nem, kivéve a nemzeti-ségeket), valamint a névjegyzéki adatok másolása, harmadik személy részére történő átadása egyébként is tilos. [Ve. 155. § (1) bek.]

2014/2

³⁵ A névjegyzéki adatok kiadása kizárólag a névre és lakcímrre irányul. Ha egyébként más forrásból megszerzik a jelöltek, illetve a jelölő szervezetek a választópolgárok további adatait (mobiltelefonszám, e-mail cím), azt választási célra a választópolgár kifejezett hozzájárulása esetén kezelheti. [Ve. 149. §]

³⁶ Ha ezt megelőzően sor került a névjegyzéki adatok kiadására, akkor azt az életkor és nem szerinti bontásban meg kellett ismételni, anélkül, hogy ismételtlen megfizette volna a jelölt, illetve a jelölő szervezet az igénylés díját. Feltétel volt azonban, hogy az eredeti adatszolgáltatást visszajuttatassa választási iroda részére.

szervezeteknek pedig méltányolható érdeke fűződik tehát a személyes adatok kezeléséhez. A NAIH álláspontja szerint – jóllehet törvényben ez nincs rögzítve – de támogatja a választópolgárok névjegyzéki adatainak nem és életkor szerinti bontásban történő teljesítését, mert az a célzott kampányüzenetek küldését teszi lehetővé. Ezen megállapításnak két oldala is van. Egyrészt a választási kampányanyagok célzottan csak azokhoz jutnak el, akiket az adott kampánytéma érint, így feleslegesen a jelöltek és jelölő szervezetek nem avatkoznak be az emberek magánszférájába. Másrészről pedig az aktív politikai részvételre is csak azok az üzenetek tudnak sarkallni, amelyek a választópolgár szempontjából relevánsak.³⁷

A Ve. és más jogszabály sem határozza meg az adatszolgáltatás módját, viszont a NVI elnöke egy levelében a választási irodáknak azt a tájékoztatást adta, hogy azt **elektronikus adathordozón** (CD-n vagy pendrive-on) kell teljesíteni, kivéve ha a jelölt vagy a jelölő szervezet mást (pl. papír) nem kér.³⁸

3. A Ve. akként rendelkezik, hogy ezen **adatkezelés célja** kizárólag a választási kampánytevékenység folytatása lehet. [Ve. 155. § (1) bek.] Ez összhangban van az Infotv.-nyel, mely kimondja, hogy személyes adatot kezelni csak meghatározott célból lehet. [Infotv. 4. § (1) bek.] Más kérdés, hogy ennek ellenőrzése nagyon nehéz.

4. Minden adatkezelést – törvényben meghatározott kivétellel – be kell jelenteni az **adattvédelmi nyilvántartásba**,³⁹ mely az

³⁷ NAIH-539-2/2014/V. http://www.naih.hu/files/539_2014_adattvedelmi_aj_anlas.pdf (letöltés ideje: 2014. november 30.)

³⁸ Az NVI elnökének NVI/1307-2/2014. számú levele (kelt: 2014. augusztus 21.) 16. pont

³⁹ lásd. bővebben 750/H/2006 állásfoglalás http://abi.atlatszo.hu/index.php?menu=aktualis/allasfoglalasok/2006&dok=750_H_2006 (letöltés ideje: 2014. november 26.); A NAIH közleménye a közvetlen politikai kampány céljából folytatott adatkezelés nyilvántartásba vételének módjairól <http://www.naih.hu/files/A-NAIH-kozlemenye-OKV-2014--3-.pdf> (letöltés ideje: 2014. november 26.)

adatkezelő felelőssége. [Infotv. 65. § (1) bek.] Az ily módon „megszerzett” adatok vonatkozásában is tehát választási kampánytevékenység is csak ezt követően indítható.⁴⁰ Azaz már az adatkezelés megkezdésének időpontjának kell rendelkezni ilyen bejegyzéssel.

5. Törvény alapján a névjegyzéki adatokról **másolatot nem lehet készíteni**. [Ve. 155. § (1) bek.] Ennek megfelelően nem lehet pl. kinyomtatni, lemásolni (papíron vagy CD-re), így gyakorlatilag másoknak történő átadása – a Ve. alapján – lehetetlen. Jóllehet nyilvánvaló, hogy a kampánytevékenységet nem egy személy folytatja.

Így érdekes kérdés, hogy ha a jelölt vagy a jelölő szervezet igényelte ezen adatokat, hogyan adhatja át azokat jogszerűen – jelölő szervezet esetén – a jelöltnek vagy egyébként a kampányban közreműködő személynek. A fentiek alapján csak úgy, hogy a választási irodától kapott adatot továbbadja. Ha ez elektronikus adathordozón történt (ez a főszabály), akkor annak a továbbadását jelenti. Így az igénylő birtokában nem maradhat adat. Ha maradna, többszörözés lenne. A CD-n lévő adatokat megbontani sem tudja anélkül, hogy arról másolat ne készülne. Ha papír alapon kapta, akkor az egyszerűbben megbontható, megosztható anélkül, hogy arról másolat készülne (pl. az 1-20. oldalt magánál tartja, a 21-40. oldalt átadja). De ez igaz lehet a pendrive-ra mentett adatokra is. Ha azonban az adatigénylő (aki adatkezelőnek minősül) birtokában nem marad adat, hogyan tud tájékoztatást adni az érintett kérelmére?

6. Fontos továbbá arra is utalni, hogy **az adattovábbításról**, az adattovábbítás címzetti köréről az Infotv. alapján az adatkezelőnek **nyilvántartást** kell vezetnie. [Infotv. 15. § (2) bek.] Tekintettel arra, hogy ez a

⁴⁰ *Tájékoztató az országgyűlési képviselők választásával összefüggő adatkezelések egyes kérdéseiről* (kelt: 2002. január 24.)

<http://81.183.229.204:51111/abi/index.php?menu=aktualis/archivum/allasfoglalasok&dok=10698> (letöltés ideje: 2014. november 24.); Az NVI elnökének NVI/1307-2/2014. számú levele (kelt: 2014. augusztus 21.) 17. pont

fajta adatkezelés is rövid ideig⁴¹ tart, a NAIH általi esetleges vizsgálati eljárás lefolytatása nem feltétlenül vezet eredményre.

Akinek a részére az adattovábbítás történik adatfeldolgozónak⁴² minősül, így vele **adatfeldolgozásra vonatkozó szerződést** kell kötni, mely csak írásban történhet. [Infotv. 10. § (4) bek.] Ebben az esetben az ő feladata is gondoskodni az adatok biztonságáról. [Infotv. 7. § (2) bek.] Az adatfeldolgozásra irányuló szerződés tartalmát jogszabály nem határozza meg, de célszerű, hogy tartalmazza az adatkezelő (jelölt és a jelölő szervezet) adatait, az adatkezelés célját (kampánytevékenység), a személyes adatok körét (azaz a választópolgárok nevét és címét). A felelőségi kérdések rögzítése is elengedhetetlen, így fontos arra utalni, hogy az adatbiztonsági előírások betartása az adatfeldolgozót is terheli [Infotv. 7. § (1)-(2) bek.], és ki kell térni a további adatfeldolgozók igénybevételének lehetőségére is. Amennyiben ilyen szerződés születik, arról az érintetteket az adatkezelőnek tájékoztatnia kell, és ezt be kell jelentenie az adatvédelmi nyilvántartásba.

7. Mint a fentiekben utaltam már rá, a névjegyzéki adatok kezelése korlátozott ideig tart,⁴³ hiszen azokat a választás napján meg kell semmisíteni. [Ve. 155. § (2) bek.] A névjegyzéki adatok megsemmisítéséről készült jegyzőkönyvet az adatkezelőnek (jelöltnek, illetve jelölő szervezetnek) legkésőbb három napon belül át kell adnia a választási irodának. [Ve. 155. § (2) bek.] De hogyan ellenőrizhető? A törvény ennek nem teremti meg a megfelelő keretét.⁴⁴ Lennének már olyan

informatikai megoldások, amelyek az átadott névjegyzéki adatokat a törvényben meghatározott határidő leteltét követően hozzáférhetlenné tennék.

Felmerül az is kérdésként, hogy mit lehet tenni, ha nem történik meg a megsemmisítés igazolása. A választási bizottság hivatalból alkalmazhat-e jogkövetkezményt? A Ve. úgy rendelkezik, ha ezen kötelezettségét a jelölt vagy a jelölő szervezet megszegi, akkor – kifogásnak történt helyt adás esetén – megállapítja a jogszabálysértés tényét, a jogsértőt eltiltja a további jogszabálysértéstől, illetve bírságot is kiszabhat. [Ve. 218. § (2) bek. a)-b) pont, d) pont] A bírságkiszabás indokoltságának, illetve mértékének⁴⁵ megállapítása során a választási bizottság az eset összes körülményét értékeli. Köteles figyelembe venni „különösen a jogsértéssel érintettek körének nagyságát, a jogsértés súlyát és területi kiterjedtségét, a jogsértés ismétlődő jellegét”, valamint a jogsértés szándékos voltát. [Ve. 219. § (1) bek.] Kérdés azonban, hogy a választási bizottság eljárása mellett vagy anélkül a NAIH indíthat-e vizsgálati eljárást az ügyben.⁴⁶ Az is előfordulhat, hogy megsemmisítési jegyzőkönyv benyújtásra kerül, de ténylegesen az nem történt meg.⁴⁷

8. Érdekes kérdést vet fel, ha megismételt választásra kerül sor. A(z) eredeti) választás napján a névjegyzéki adatokat meg kell semmisíteni. Így az adatokat a jelöltnek, illetve a jelölő szervezetnek ismételten meg kell igényelnie, ha jogszerűen kíván effajta választási kampánytevékenységet folytatni. A probléma ezzel az, hogy az adatkezelés ebben az esetben rendkívül rövid időre korlátozódik, így a jelöltek, illetve jelölő szervezetek nem

⁴¹ A névjegyzéki adatok kiadása legkorábban a jelölt nyilvántartásba vételét követően történhet meg. A névjegyzéki adatokat legkésőbb a szavazás napján meg kell semmisíteni. [Ve. 155. § (2) bek.] Ez azon az általános előíráson alapul, hogy személyes adat csak a cél megvalósulásáig kezelhető, a választási kampányidőszak pedig a szavazás napján a szavazás befejezésével lezárul. [Infotv. 4. § (2) bek., Ve. 139. §]

⁴² Az adatfeldolgozó a személyes adatok tekintetében érdemi döntést nem hozhat, kizárólag technikai műveletet végez (pl. az érintetteknek postai úton levelet továbbít).

⁴³ lásd. 37. lábjegyzet

⁴⁴ Az ajánlóívek visszaszolgáltatásának kötelezettsége éppen azt próbálja kiküszöbölni, hogy az adatokkal 2014/2

való visszaélés megvalósuljon. Jóllehet az is csak részmegoldás.

⁴⁵ A bírság legmagasabb összege ebben az esetben a jelölt bírságolása esetén a kötelező legkisebb munkabér havi összegének ötszöröse (azaz 507.500,- Ft), míg a jelölő szervezet esetében a kötelező legkisebb munkabér havi összegének tizenötszöröse (azaz 1.522.500,- Ft). [Ve. 219. § (2) bek., 483/2013. (XII. 17.) Korm. rendelet 2. § (1) bek.]

⁴⁶ lásd. bővebben 4.3. fejezet

⁴⁷ Ez már nemcsak adatvédelmi szabályok megsértését veti fel, hanem a büntetőjogi felelősséget is.

szívesen fizetik ki még egy alkalommal az adatszolgáltatási díjat. A rövid idő pedig azt jelenti, hogy a megismételt választás időpontját a megismételt szavazás napját követő harminc napon belül kell kitűzni. [Ve. 7. §] A jogorvoslati eljárás pedig tizennyolc napot is igénybe vehet, hiszen három napos a fellebbezési határidő, – a szavazatok újrászámllálása esetén – hat napon belül dönt a választási bizottság, majd a bírósági felülvizsgálat benyújtására is három nap van, amelyet az ítéletábra – a szavazatok újrászámllálása esetén – hat napon belül bírálhat el. Így választási kampányra körülbelül tizenkét nap⁴⁸ marad. [Ve. 224. § (2) bek., 228. §, 241. § (3) bek.] A választási irodának pedig öt napja van a névjegyzéki adatokat kiadni. [Ve. 153. §]

Másrésről a Ve. akként rendelkezik, hogy a választókerületre kiterjedően lehet kérni az adatkiadást, szavazókörre nézve nem, és az adatszolgáltatási díjat is választókerületenként kell megfizetni. [Ve. 153. §] Jóllehet a 2014. évben tartottak megismételt választást egy szavazókörre nézve is.⁴⁹

9. A nemzetiségi önkormányzati képviselők választása tekintetében a névjegyzéki adatok kiadása kicsit másként alakul. A nemzetiségi jelöltek (jelöltként indulni szándékozó választópolgárok), két alkalommal – kétfajta célból – kaphatják meg a személyes adatokat. Egyrésről törvény

⁴⁸ Az is elképzelhető, hogy a választási eredmény megállapítására nem kerül sor a választás napján, hanem az áthúzódik a következő napra. Akkor ez a határidő még rövidül.

⁴⁹ A Győri Ítéltábla a győri 024. számú szavazókörben semmisítette meg a választás eredményét, és tűzte ki a megismételt választás időpontját. [Pk.I.25.894/2014/5. számú végzés, Pk.I.25.894/2014/5. számú végzés] Jóllehet álláspontom szerint megismételt választást egy választókerületre nézve lehet tartani, hiszen a Ve. azt mondja, hogy a választási bizottságnak a választás eredményét megállapító döntése ellen lehet fellebbezéssel élni a szavazatszámlláló bizottság szavazóköri eredményt megállapító döntésének törvénysértő voltára, vagy a szavazóköri eredmények összesítésére és a választási eredmény megállapítására vonatkozó szabályok megsértésére hivatkozással. [Ve. 241. § (2) bek.]
2014/2

alapján kötelező az ajánlóívekkel együtt átadni. [Ve. 317. § (2) bek. a) pont] Ezen adatkezelés célja kizárólag az ajánlás-gyűjtés lehet. [Ve. 317. § (3) bek.] Míg a másik adatkiadás csak lehetőség, annak a jelöltnek, illetve jelölő szervezetnek, aki vagy amely ezt kéri. Ez az adatszolgáltatás is ingyenes. [Ve. 317. § (2) bek. b) pont] Az ilyen adatokat átadni kizárólag 2014. szeptember 7-én és szeptember 29-én lehetett. [5/2014. (VII. 30.) IM rendelet 16. §] Ez utóbbi adatszolgáltatás esetén a választópolgárok között nem szerepelnek azok, akik az adataik kiadását megtiltották, míg az ajánlásgyűjtésre irányuló adatszolgáltatás valamennyi nemzetiségi választópolgár adatait tartalmazza. [Ve. 317. § (2) bek. b) pont]⁵⁰ Egyébként pedig a nemzetiségi névjegyzéki adatok kezelésére is a korábban elmondottak irányadók.

III. A szavazóköri névjegyzéki kérelmek és a szavazóköri névjegyzéki adatok – adatvédelmi elemzés

1. A szavazóköri névjegyzék adattartalma

A szavazóköri névjegyzékben – mely a választás kitűzését követő naptól a szavazás napját követő tizenötödik napig érhető el a választási irodák számára – már csak azon választópolgárok adatai (Ve. 3. melléklet) szerepelnek, akik az adott választáson választójoggal rendelkeznek, beleértve azt a személyt is, aki legkésőbb a szavazás napján betölti a tizennyolcadik életévét. [Ve. 101. §, 102. § (2) bek.] A szavazóköri névjegyzékben a választópolgárok szavazóköri bontásban jelennek meg. [Ve. 101. §]

A szavazóköri névjegyzék tartalmaz személyes és nem személyes adatokat is. A szavazóköri névjegyzéken feltüntetésre kerül a választás megnevezése, a szavazás napja és helye (a település és a választókerület, a szavazókör sorszáma és a szavazóhelyiség címe), valamint a szavazóköri névjegyzékben szereplő választópolgárok száma. A szava-

⁵⁰ Az NVI elnökének NVI/1307-2/2014. számú levele (kelt: 2014. augusztus 21.)

zőköri névjegyzék a személyes adatok szűkebb körét tartalmazza, így a választópolgár nevét, születési nevét, személyi azonosítóját és magyarországi lakcímét, valamint az igényelt szavazási segítség megjelölését. Úgy szintén tartalmazza a szavazóköri névjegyzék, ha az országgyűlési képviselők választásán a szavazóhelyiségben a választópolgárnak csak egyéni választókerületi szavazólap „jár”.⁵¹ [Ve. 3. melléklet]

2. A szavazóköri névjegyzékbe történő betekintés és másolatkérés joga

A Ve. speciálisan szabályozza a szavazóköri névjegyzékbe történő betekintés, valamint a másolatkészítés szabályait. A szavazóköri névjegyzékbe betekinteni a választás kitűzésétől lehet, más kérdés, hogy ez a funkció az egyes választások kitűzését követően kb. egy hét után működött csak a Nemzeti Választási Rendszerben. Ez a jogosultság bárkit megillet, és a névjegyzék lezárásáig, azaz a választást megelőző második nap 16 óráig gyakorolhatja ezt a jogát a helyi választási irodában. Ez a betekintés azonban nem teljes körű: a nem személyes adatok adatokra (úgy mint a választás megnevezésére, a szavazás napjára, a településre, a választókerület, valamint a szavazóköri sorszámára, a szavazóhelyiség címére és a szavazóköri névjegyzékben szereplő választópolgárok számára), valamint a választópolgár nevére, magyarországi lakcímére és arra a tényre való utalásra terjed ki, hogy a választópolgár csak egyéni választókerületi szavazólapon szavazhat. Nem láthatja azonban bárki a választópolgár

⁵¹ Ez akkor fordulhat elő, ha a választópolgár – aki korábban magyarországi lakcímmel nem rendelkezett – a választás napját megelőző hetedik napot követően magyarországi lakcímet létesített, és számára a Nemzeti Választási Iroda megküldte a szavazási levélsomagot, vagy – a szavazást megelőző tizenötödik és hetedik nap közötti bármely napon szerepelt a levélben szavazók névjegyzékében, és – a szavazólap személyes átvételét kérte. Ebben az esetben a szavazatszámoló bizottság egy egyéni választókerületi szavazólapot ad át, hiszen a listás szavazólapot már megkaphatta, és amennyiben a szavazóhelyiségben is megkapná, dupla szavazatot adhatna le a listákra, ami sértené a választójog egyenlőségének elvét. [Ve. 257. § (1b) bek.]

születési nevét, személyi azonosítóját, valamint azt, hogy igényelt-e, és ha igen, milyen szavazási segítséget. [Ve. 106. § (1) bek., 118. § (1) bek.]

A fenti adatokról másolat nem készíthető, így a választópolgár ilyent nem igényelhet. Ezen joga törvény alapján kizárt. A másolatkészítés alól egyetlen kivételt nevesít a választási eljárásról szóló törvény: mégpedig a szavazókörbe kerülő kinyomtatott példányt. [Ve. 118. § (2) bek.] Ezek a szabályok tehát speciálisak az Infotv. előírásaihoz képest.

3. A szavazóköri kérelmek típusai – a szavazóköri névjegyzéki adatok „módosítása”

A szavazóköri névjegyzék tehát a központi névjegyzékben szereplő, a választáson választani jogosult választópolgárok adatait tartalmazza, mely a választás kitűzésétől kezdve elérhető választókerületi és szavazóköri bontásban. [Ve. 101. §, 102. § (2) bek.] Nem a központi névjegyzéket érintő, hanem a szavazóköri névjegyzék vonatkozásában tett kérelem

- a) a mozgóurna iránti kérelem,⁵²
- b) az átjelentkezés iránti kérelem,⁵³
- c) a külképviseleti névjegyzékbe történő felvétel,⁵⁴
- d) a szavazatszámoló bizottság tagjának, illetve a jegyzőkönyvvezető áttétel⁵⁵ iránti kérelme.

A külképviseleti névjegyzékbe történő felvételre (abból való törlésre) irányuló kérelem kivételével – mely a szavazást megelőző nyolcadik nap 16 óráig – a szavazóköri kérelmek a szavazást megelőző második nap 16 óráig nyújthatók be a választási irodánál. A Ve. úgy rendelkezik, hogy a mozgóurna iránti kérelmek a névjegyzék lezárása után is benyújthatók, de azokat a szavazatszámoló bizottság és nem a választási iroda fogja a szavazás napján elbírálni. [Ve. 103. § (2) bek., 250. § (2) bek., 259. § (2) bek., 307/A.

⁵² lásd. bővebben Ve. 103. § (1) bek.

⁵³ lásd. bővebben Ve. 250. §, 307/A. §

⁵⁴ lásd. bővebben Ve. 259. § (1) bek.

⁵⁵ lásd. bővebben Ve. 102. § (4) bek.

§ (2) bek.] A kérelmek folytán módosított névjegyzéki adatok törlése, illetve módosítása ugyanezen időpontig kérhető.

A mozgóurnát kérők névjegyzékébe így csak kérelemre lehet felkerülni, míg a szavazóköri névjegyzékbe nem lehet kérelmezni a felvételt. Az abban szereplő adatok más adatbázisból kerülnek átvételre. Ha valaki nem szerepel a központi névjegyzékben, akkor a szavazóköri névjegyzéken sem jelenhet meg. A szavazóköri névjegyzékbe legfeljebb „átkerülni” lehet másik szavazókör névjegyzékéből (pl. átjelentkezés vagy az szszb tag/jegyzőkönyvvezető áttétel folytán).

A kérelem elbírálásáról a választópolgár hasonló módon értesül, mint a központi névjegyzéki kérelmek esetében. Ha a kérelmét elfogadja a helyi választási iroda, akkor értesítőt küld, amennyiben elutasítja, határozatot hoz. [Ve. 114. §, 116. §] Ez azonban nem minden esetben jelent garanciát, különösen azoknál nem, amely kérelmeket postán az utolsó napokban, vagy honlapon az utolsó „pillanatban” nyújtottak be. Ezen esetekben a választópolgár a benyújtott kérelem alapján hozott döntésről nem értesül időben, ami megint csak járhat azzal a kockázattal is, hogy ismeretlen személyek nyújtanak be kérelmet a választási irodához, és az már nem orvosolható.⁵⁶

⁵⁶ A másik probléma az ilyen időpontban benyújtott kérelmek esetén az volt, hogy a választópolgárok nem kaptak a szavazás napját megelőzően értesítést arról, hogy akkor nekik hová kell menniük szavazni (elfogadta-e a választási iroda pl. az átjelentkezési kérelmeket). Ennek kiküszöbölésére a Nemzeti Választási Bizottság elrendelte az átjelentkezési kérelmek tekintetében az országgyűlési képviselők választásánál, hogy a szavazást megelőző 7. napot követően benyújtott kérelmek folytán hozott döntéseket meg kell kísérelni rövid úton eljuttatni (pl. futár, hivatali kézbesítő). A többi választásnál azonban ilyen intézkedés nem született. [10/2014. NVB iránymutatás] És megint más kérdés, hogy ezen döntéssel szemben, hogy élhet jogorvoslattal a választópolgár, és az hogyan lenne kikényszeríthető (pl. mozgóurna iránti kérelmet elutasító határozatot, ha a választópolgár megfellebbezné).

4. Szavazóköri névjegyzék a szavazóhelyiségben

Szavazni a szavazóhelyiségben a személyazonosság és a lakcím vagy személyazonosító szám igazolása után lehet. A választópolgár a szavazólap átvételét a kinyomtatott szavazóköri névjegyzéken saját kezű aláírásával⁵⁷ igazolja. [Ve. 179. § (1) bek.] A névjegyzék aláírásakor a választópolgár azonban látja más választópolgárok személyes adatait, és azt is, hogy volt-e szavazni vagy sem. Ez utóbbi is személyes adatnak számít.

Ez egy nagyobb településen nem feltétlenül jelenti azt, hogy a választópolgár tudja az adott információt konkrét személyhez kötni, de a személyes adatok védelme ettől nem függhet.⁵⁸ Egy kisebb településen azonban ez akár „szóbeszéd” tárgyává is válhat.

IV. Egyéb adatvédelmi kérdések

1. Ki az adatkezelő és az adatfeldolgozó a névjegyzéki adatok vonatkozásban?

A Ve. nem dolgozik az Infotv. szerinti adatkezelő és adatfeldolgozó fogalmaival, mégis fontos erre kitérni, hiszen azok jogállása – jogai és kötelezettségei – eltérnek, és az különösen fontos a felelősségi kérdések miatt.

A Ve. meghatározza, hogy az egyes névjegyzéki kérelmek tekintetében mely választási iroda rendelkezik hatáskörrel és illetékességgel.

⁵⁷ Ha a választópolgár írásképtelen, helyette – e tény feltüntetésével – a szavazatszámoló bizottság két tagja írja alá a névjegyzéket. [Ve. 179. § (1) bek.]

⁵⁸ Az AB a gyakorlata során nem foglal abban állást, hogy a kapcsolatba hozhatóság abszolút vagy relatív fogalmát fogadja-e el. [lásd. Majtényi László: Az információs szabadságok. Adatvédelem és a közérdekű adatok nyilvánossága, Complex Kiadó, Budapest, 2006., 109–113. o.] Az előbbi azt jelenti, hogy akkor beszélhetünk személyes adatról, ha azt bárki, akár több lépésben vagy más adatkezelő közbejöttével az érintett személyéhez tudja kötni. Míg a relatív megközelítés esetében azt kell vizsgálni, hogy az adott adatkezelő konkrét személyhez tudja-e kötni az adatot. Ezzel kapcsolatban pusztán annyit állapított meg az AB, hogy „személyes adattá az egyént érintő információt a személyi azonosítás, illetve azonosíthatóság teszi”. [74/1992. (XII. 28.) AB határozat]

gel. Az nyilvánvaló, hogy amelyik választási iroda a kérelemmel kapcsolatban a döntést meghozza, az adott ügyben adatkezelőnek minősül.

Egyébként a központi névjegyzéket és a szavazóköri névjegyzéket is a Nemzeti Választási Iroda vezeti. [Ve. 82. § (1) bek., 101. §] Ahhoz a választási irodák csak hozzáféréssel rendelkeznek. Mégis abban bizonyos adatokat módosíthatnak, törölhetnek, azaz érdemi döntést hozhatnak.

Jelen tanulmány keretében a névjegyzékek és a névjegyzéki kérelmek választási irodák által történő megsemmisítésének kérdéseire nem térek ki, az egy önálló tanulmány tárgyát képezi.⁵⁹

Az adatkezelői és adatfeldolgozói jogállás kérdése még egy lényeges tekintetben merül fel: a névjegyzéki adatok jelölt vagy jelölő szervezet részére történő kiadása során. Az adatot igénylő jelölt, illetve jelölő szervezet nyilvánvalóan adatkezelő lesz, hiszen az adatok sorsáról maga jogosult (pl. továbbadásról), illetve köteles (pl. megsemmisítésről) dönteni. Ha a jelölő szervezet igényli a névjegyzéki adatokat, akkor) tekinthető adatkezelőnek. Míg ha ezeket a jelöltjeinek, illetve a jelöltekén keresztül más(ok)nak – aki(k) a választási kampányban részt vesz(nek) – átadják, ők adatfeldolgozók lesznek, hiszen ebben az esetben is az igénylőt terheli az adatok megsemmisítésének kötelezettsége.

Erre tekintettel utalok arra, hogy – mivel ezt az adatkezelést az adatvédelmi nyilvántartásba be kell jelenteni – a nyilvántartásba célszerű előre bejelenteni az adatkezelőnek (tipikusan a jelölő szervezetnek) az adatfeldolgozók (tipikusan a jelöltjei) nevét. Ennek ezért is van jelentősége, mert ez a nyilvántartás nyilvános, így abba a választópolgárok bármikor betekinhetnek, így ők maguk is ellenőrizhetik, hogy adataikat jogszerűen továbbították-e az adatfeldolgozó szemé-

lyeknek. Másrészt pedig a NAIH ellenőrzésének kiindulópontjául szolgálhat.⁶⁰

2. Az érintett jogai

Az érintettet megilletik az Infotv.-ben meghatározott jogosultságok, melyek biztosítása az adatvédelem szempontjából rendkívül fontosak, ezért javasolt, hogy a jelölő szervezetek jelöljenek ki egy kapcsolattartót, aki a választópolgárok megkereséseit teljesíti.⁶¹ Az érintett választópolgárok személyes adatait a jelölt, illetve a jelölő szervezet tehát törvény alapján kezeli. A választópolgár így nem kell, hogy beleegyezését adja az adatkezeléshez, viszont az információs önrendelkezési joga⁶² akként érvényesül, hogy megtilthatja adatainak kiadását. Ettől függetlenül azonban az adatkezelő kötelezettsége, hogy az érintettet tájékoztassa⁶³ az adatkezelés céljáról és idejéről, valamint az adatkezelő és adatfeldolgozó személyéről. Az érintettnek egyébként is joga, hogy tájékoztatást kérjen a kezelt adatról, „az adatkezelés céljáról, jogalapjáról, időtartamáról, az esetleges adatfeldolgozó nevééről, címéről, továbbá arról, hogy kik és milyen célból kapják vagy kapták meg az adatokat”.⁶⁴

⁶⁰ lásd. Tájékoztató az országgyűlési képviselők választásával összefüggő adatkezelések egyes kérdéseiről (kelt: 2002. január 24.) <http://81.183.229.204:51111/abi/index.php?menu=aktualis/archivum/allasfoglalasok&dok=10698> (letöltés ideje: 2014. november 24.)

⁶¹ A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság ajánlása a választási eljárással kapcsolatos adatkezelésekről (kelt: 2014. február 4.) 8. o. <http://www.naih.hu/files/Valasztas-2014-Ajanlas-2014-02-04.pdf> (letöltés ideje: 2014. november 30.)

⁶² lásd. bővebben 1.3.2. fejezet

⁶³ A NAIH is példának kedvéért külön megemlíti, hogy választási kampányanyag eljuttatása esetén tájékoztatni kell az állampolgárt, hogy az adatkezelés mely jogszabályi rendelkezésen alapul. [A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság ajánlása a választási eljárással kapcsolatos adatkezelésekről (kelt: 2014. február 4.) 6. o. <http://www.naih.hu/files/Valasztas-2014-Ajanlas-2014-02-04.pdf> (letöltés ideje: 2014. november 30.)]

⁶⁴ Tájékoztató az országgyűlési képviselők választásával összefüggő adatkezelések egyes kérdéseiről (kelt: 2002. január 24.) <http://81.183.229.204:51111/abi/index.php?menu=aktualis/archivum/allasfoglalasok&dok=10698> (letöltés ideje: 2014. november 24.)

⁵⁹ Nagy Klára: A választási iratok megsemmisítésének aktuális kérdései, In: Közjogi Szemle 2014/4. szám 2014/2

Kérdés, hogy kérhetik-e adataiknak törlését, helyesbítését? Az egyértelmű, hogy a választási irodáktól a Ve. előírásainak megfelelően élhetnek ezen jogukkal. Így például a nemzetiségi regisztrációt a választást megelőző tizenhatodik napig lehet kérni. Aki ezt követően kéri, az sem kap elutasító határozatot, ha egyébként a törvényi rendelkezéseknek a kérelem megfelel, de az nem terjed ki a következő választásra. Más kérdés, hogy az adatkiadás folytán névjegyzéki adatot kezelő vagy feldolgozó személyek módosíthatják-e, törölhetik-e az adatokat? Az adatfeldolgozó az Infotv. alapján ilyen érdemi döntést nem hozhat, azt csak az adatkezelő teheti meg. A választási kampánytevékenység folytatása céljából kezelt adatokat a saját adatbázisában módosíthatja a jelölt, illetve a jelölő szervezet, de az a központi névjegyzékben nem eredményez változást. Természetesen annak sincsen akadálya, sőt kötelezettsége az adatkezelőnek, hogy ha az érintett személy kéri, az adatbázisból törölje őt. Kérelem hiányában is legkésőbb a választás napján meg kell semmisíteni az adatokat.

3. Jogorvoslat

A NAIH is megerősíti azon álláspontot, hogy „a Ve. nem határoz meg olyan garanciális jellegű eljárást, amelynek keretében a választási szervek az adatvédelmi nyilvántartást helyettesítő felügyeleti funkciót töltenék be”.⁶⁵ Erre tekintettel külön kell foglalkoznunk a Ve.-ben és az Infotv.-ben meghatározott jogkövetkezményekkel. A fentiekben már említettem, hogy a névjegyzéki adatkezelésre vonatkozó szabályok megszegése kapcsán a választási bizottságok milyen intézkedéseket tehetnek meg, így azokat itt nem ismétlem meg.⁶⁶

A személyes adatok kezelésével kapcsolatos szabályok megszegésének jogkövetkezményeit az Infotv. határozza meg, a választási eljárásról szóló törvény a választásokkal össz-

szefüggő jogkövetkezményeket rendez. Így például a választási szervek nem ellenőrizhetik, hogy a névjegyzéki adatok kiadása iránti kérelmet megelőzően bejelentkezett az adatigénylő az adatvédelmi nyilvántartásba, és nem lehet megtagadási ok.

Ezen általános adatvédelmi jogkövetkezményeknek – a választási eljárás speciális jellegénél fogva – nem mindegyike érvényesülhet. Így például a NAIH vagy a törvényszék adatok helyesbítésére vonatkozó kötelezése nem minden vonatkozásban értelmezhető. A tájékoztatás megadására azonban kötelezhetné – elviekben – az adatkezelőt. Úgyszintén „hatásos” eszköz lehet az bíróság ítéletének vagy a NAIH határozatának nyilvánosságra hozatala. [Infotv. 22. § (5) és (7) bek., 61. § (1) bek. a), e) pont, (2) bek.] A kártérítés és a sérelemdíj jogintézménye azonban az érintett személy szempontjából sokkal fontosabb. [Infotv. 23. §] Szintén pénzügyi hátránnyal jár a NAIH elnökének bírságolási jogköre. [Infotv. 23. §]

Jogosan merül fel a kérdés, hogy ezen jogintézmények alkalmazhatók-e egymás mellett, így különösen a Ve.-ben meghatározott választási bizottság által kiszabott bírság mellett? Álláspontom szerint elvi lehetőség lenne rá, ténylegesen azonban nincsen tudomásom arról, hogy ez előfordult volna. Álláspontom szerint több közigazgatási jogkövetkezmény is alkalmazható egymás mellett, az nem ütközik a ne bis in idem elvébe. Ebben az esetben a Ve. szerinti jogkövetkezmény választási szabály megszegése miatt alkalmazandó, míg az adatvédelmi szabályok megszegésére a Ve. nem tartalmaz semmilyen szankciót, azt az Infotv. határozza meg.

Záró gondolatok

A választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvénynek jó próbáját adta a 2014. év, hiszen ebben az évben minden megtörtént, ami megtörténhetett: volt országgyűlési képviselő választás, Európai Parlament tagjainak választása, valamint helyhatósági választás, de volt időközi és megismételt választás is. Ezek során számos kérdés és probléma felmerült, melyekre – mint ahogy a fentiek-

⁶⁵ A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság ajánlása a választási eljárással kapcsolatos adatkezelésekről (kelt: 2014. február 4.) 6. o. <http://www.naih.hu/files/Valasztas-2014-Ajanlas-2014-02-04.pdf> (letöltés ideje: 2014. november 30.)

⁶⁶ lásd. 2.7. pont
 2014/2

ből is kiderül – a jogalkotónak kell választ adnia. Átmeneti megoldásnak, „tűzoltásnak” talán jó volt, a Nemzeti Választási Iroda elnökének utasítása vagy a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság elnökének tájékoztatása, állásfoglalása, bár a jogszerűségük bizonyos esetben megkérdőjelezhető. Erre tekintettel megnyugtató lenne, hogy törvényben kerüljenek ezen szabályok lefektetésre.

Felhasznált szakirodalom

CSÖRGITS Lajos: The changing electoral law, In: Bencsik András, Fülöp Péter (szerk.): Jogász Doktoranduszok II. Pécsi Találkozója. PTE ÁJK Doktori Iskola, Pécs, 2012. 69-75. o.

RÉVÉSZ Balázs: Adatvédelmi kérdések a választási eljárás során, In: Pro publico bono - Magyar közigazgatás: a Nemzeti Közszolgálati Egyetem közigazgatás-tudományi szakmai folyóirata, 2013/4. szám, 75-83. o.

MAJTÉNYI László: Az információs szabadságok. Adatvédelem és a közérdekű adatok nyilvánossága, Complex Kiadó, Budapest, 2006

NAGY Klára: A választási iratok megsemmisítésének aktuális kérdései, In: Közjogi Szemle 2014/4. szám

Biztonságos a nemzetiségi regisztráció <http://alapjogokert.hu/wp-content/uploads/2014/01/Biztons%C3%A1l-gos-a-nemzetis%C3%A9gi-regisztr%C3%A1ci%C3%B3.pdf> (letöltés ideje: 2014. december 1.)

Felhasznált jogforrások

1992. évi LXVI. törvény a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról

1997. évi C. törvény a választási eljárásról

1998. évi XIX. törvény a büntetőeljárásról

2011. évi CXII. törvény az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról

2011. évi CLXXIX. törvény a nemzetiségek jogairól

2011. évi CCIII. törvény az országgyűlési képviselők választásáról

2013. évi XXXVI. törvény a választási eljárásról

2013. évi CCXXXVIII. törvény a népszavazás kezdeményezéséről, az európai polgári kezdeményezésről, valamint a népszavazási eljárásról

483/2013. (XII. 17.) Korm. rendelet a kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) és a garantált bérminimum megállapításáról

17/2013. (VII. 17.) KIM rendelet a központi névjegyzék, valamint egyéb választási nyilvántartások vezetéséről

5/2014. (VII. 30.) IM rendelet a nemzetiségi önkormányzati képviselők választása eljárási határidőinek és határnapjainak megállapításáról

74/1992. (XII. 28.) AB határozat

175/2011. (XII. 29.) AB határozat

10/2014. NVB iránymutatás a szavazóköri névjegyzékkel kapcsolatos átjelentkezési kérelmek intézésére vonatkozó egyes kérdésekről

A NAIH közleménye a közvetlen politikai kampány céljából folytatott adatkezelés nyilvántartásba vételének módjairól <http://www.naih.hu/files/A-NAIH-kozlemeny-OKV-2014-3-.pdf> (letöltés ideje: 2014. november 26.)

A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság ajánlása a választási eljárással kapcsolatos adatkezelésekről (kelt: 2014. február 4.)

<http://www.naih.hu/files/Valasztas-2014-Ajanlas-2014-02-04.pdf> (letöltés ideje: 2014. november 30.)

A Nemzeti Választási Iroda elnökének 29/2014. (X. 01.) utasítása a nemzetiségi regisztráció törlésére irányuló kérelmek feldolgozásáról

Az NVI elnökének NVI/1307-2/2014. számú levele (kelt: 2014. augusztus 21.)

NAIH-539-2/2014/V.

http://www.naih.hu/files/539_2014_adatvedelmi_ajanlas.pdf (letöltés ideje: 2014. november 30.)

Tájékoztató az országgyűlési képviselők választásával összefüggő adatkezelések egyes kérdéseiről (kelt: 2002. január 24.)

<http://81.183.229.204:51111/abi/index.php?menu=aktualis/archivum/allasfoglalasok&dok=10698> (letöltés ideje: 2014. november 24.)

T/237. számú törvényjavaslat a pártok működéséről és gazdálkodásáról szóló 1989. évi

XXXIII. törvény és a választási eljárásról szóló 1997. évi C. törvény, valamint ezzel összefüggésben az egyes más törvények módosításáról (benyújtva: 2006. 06. 22.)
<http://www.parlament.hu/irom38/00237/00237.pdf> (letöltés ideje: 2014. december 2.)
750/H/2006 állásfoglalás

http://abi.atlatszo.hu/index.php?menu=aktualis/allasfoglalasok/2006&dok=750_H_2006 (letöltés ideje: 2014. november 26.)
http://valasztas.hu/hu/ovi/23/23_1_24.html (letöltés ideje: 2014. december 1.)
Pk.I.25.894/2014/5. számú végzés
Pk.I.25.894/2014/5. számú végzés